

ANOTACE DISERTAČNÍ PRÁCE

Jméno a příjmení autorky: Terezie Minářová Výborná

Instituce: Katedra hudební výchovy

Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova v Praze

Název práce: *Slovo a hudba ve spirituálu aneb Spirituály v současné podobě s ohledem na jejich textovou složku, interpretaci a pedagogické využití*

Školitel: Prof. PaedDr. Michal Nedělka, Dr.

Počet znaků: 512 671

Počet příloh: 5 notových + 5 zvukových (na 1 přiloženém CD)

Počet titulů použité literatury: 91

Klíčová slova: spirituály, afroamerická duchovní hudba, gospely, interpretace, pedagogické využití, otrok, křesťanství

Disertační práce se zabývá tématem afroamerických duchovních písní, zejména spirituálů. Úvodní část se věnuje evaluaci dostupné české i zahraniční literatury a zaujímá k ní kritický postoj. Následující oddíl pojednává o vývojových milnících afroamerické duchovní hudby, součástí je i definice pojmů, vykreslení okolností a podmínek vývoje těchto písní a jejich proměny. Zdůrazňuje se i jejich vliv na další hudební typy a žánry. V neposlední řadě se věnuje pozornost významným osobnostem, které se o jejich vývoj i současnou podobu zasloužily. Také se pokouší o typologické vymezení afroamerických duchovních písní. Jedním z cílů je vytvořit komplexní obraz o spirituálech.

Hlavní těžiště této práce však spočívá v zaměření se na krásu těchto písní vyvstávající především z komplexní analýzy. Zaměřuje se především na textovou

složku, z níž ostatní vycházejí. Texty těchto duchovních lidových písní působí na první pohled jednoduše, nekomplikovaně, ale při hlubším ponoru v nich vyvstává především biblický základ, hloubka víry afroamerických černochů i nezníitelná naděje v lepší budoucnost. Samozřejmě také odrážejí strašlivý úděl otroka a jeho touhu po svobodě. Poetika těchto textů je velmi specifická, často užívají bohatství symbolů a jiných obrazů. Gospely se v mnoha ohledech výrazně liší od starších spirituálů, z nichž povstaly, některé prvky naznačující kontinuitu vývoje jsou však zachovány.

Texty spirituálů, gospelů a jejich pochopení jsou ovšem klíčem i k jejich správné interpretaci. O té pojednává další významná část této práce. Poslední oddíl přináší náměty a nápady pro výuku o těchto písních v hodinách hudební výchovy ZŠ i SŠ a předestírá i možné nástrahy, kterým je vhodné se vyhnout.

Práce se také snaží zmapovat i českou spirituálovou (i gospelovou) scénu a její vývoj.